

European Securities and
Markets Authority

Ohjeet

Keskusvastapuolten eturistiriitojen hallinta

Sisällysluettelo

1	Lyhenteet.....	2
2	Tausta ja tehtävä	3
3	Soveltamisala	4
4	Noudattamista ja ilmoittamista koskevat velvoitteet.....	5
	4.1 Ohjeiden asema.....	5
	4.2 Ilmoitusvelvollisuudet	5
5	Ohjeet.....	6
	5.1 Eturistiriitojen selvennys.....	6
	5.2 Organisaatiojärjestelyt.....	7
	5.2.1 Tiedonsaantitarve	7
	5.2.2 Menettelysäännöt.....	7
	5.2.3 Lahjat.....	8
	5.2.4 Rahoitusvälineiden omistus	8
	5.2.5 Koulutus.....	9
	5.2.6 Valvonta.....	9
5.3	Konserniin kuuluvia keskusvastapuolia koskevat lisätoimet	10
	5.3.1 Konsernitasolla	10
	5.3.2 Keskusvastapuolen hallituksen tai valvontaelimen tasolla.....	10
	5.3.3 Keskusvastapuolen ylimmän johdon tai hallintoneuvoston tasolla	10
	5.3.4 Henkilöstötasolla.....	11
	5.3.5 Ulkoistaminen toiseen konserniyhteisöön	11
5.4	Eturistiriitojen hallinta	12
	5.4.1 Ratkaisumenettely	12
	5.4.2 Ratkaisutoimet	12
	5.4.3 Jatkotoimet	13
	5.4.4 Eturistiriitarekisteri.....	13

1 Lyhenteet

1. Ellei toisin ilmoiteta, ohjeisiin sisältyvien termien merkitys on sama kuin asetuksessa (EU) N:o 648/2012 määriteltyjen termien. Lisäksi sovelletaan seuraavia määritelmiä ja lyhenteitä:

<i>CCP</i>	Keskusvastapuoli, jolle on myönnetty toimilupa Euroopan markkinarakenneasetuksen (EMIR) 14 artiklan nojalla.
<i>CCP RTS</i>	Komission delegoitu asetus (EU) N:o 153/2013, annettu 19 päivänä joulukuuta 2012, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 täydentämisestä keskusvastapuoliin liittyviä vaatimuksia koskevien teknisten sääntelystandardien osalta
<i>EK</i>	Euroopan komissio
<i>EMIR</i>	Euroopan markkinarakenneasetus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 648/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppätietorekistereistä
<i>ESMA</i>	Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen
<i>ESMAR</i>	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1095/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta
<i>EU</i>	Euroopan unioni
<i>NCA</i>	Kansallinen toimivaltainen viranomainen
<i>PFMI</i>	Maksujärjestelmä- ja markkinainfrastruktuurikomitean (CPSS) ja kansainvälisen arvopaperimarkkinavalvojen järjestön (IOSCO) teknisen komitean huhtikuussa 2012 määrittämät rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurien yleisvalvontaperiaatteet

2 Tausta ja tehtävä

2. Euroopan markkinarakenneasetuksen mukaan keskusvastapuolten on toimittava määräytösapuoltensa ja asiakkaiden edun mukaisesti. Siitä syystä keskusvastapuolilla on oltava toimivat organisaatiojärjestelyt ja käytännöt, jotka estävät mahdolliset eturistiriidat. Jos ennalta ehkäisevät toimet eivät ole riittäviä, mahdolliset eturistiriidat on ratkaistava. Euroopan markkinarakenneasetuksen 26 ja 28 artiklassa ja etenkin 33 artiklassa sekä keskusvastapuolia koskevan teknisen sääntelystandardin (CCP RTS) 3, 5, 6 ja 7 artiklassa määritellään organisaatiosäännöt näiden tavoitteiden saavuttamista varten.
3. Euroopan markkinarakenneasetuksen 33 artiklassa määritetään eturistiriitojen hallintaa koskevat keskusvastapuolten velvoitteet. Keskusvastapuolilla on erityisesti oltava kirjalliset organisatoriset ja hallinnolliset järjestelyt, joilla havaitaan ja hallitaan mahdollisia eturistiriitoja keskusvastapuolten, niiden määräytösapuolten sekä tiedossa olevien asiakkaiden välillä.
4. Jos keskusvastapuolen soveltamalla organisatorisilla tai hallinnollisilla järjestelyillä, joilla eturistiriitoja pyritään hallitsemaan, ei pystytä riittävästi varmistamaan, että määräytösapuolen tai asiakkaan etuihin kohdistuvat riskit vältetään, keskusvastapuolten on selkeästi ilmoitettava määräytösapuolelle tai asiakkaalle eturistiriitojen yleinen luonne tai lähteet ennen kuin se hyväksyy tältä uusia transaktioita.
5. Jos keskusvastapuoli on emoyritys tai tytäryritys, on otettava huomioon myös kaikki sellaiset olosuhteet, joista keskusvastapuoli on tai joista sen pitäisi olla tietoinen ja jotka voivat johtaa eturistiriitoihin muun konserniyhteisön rakenteen ja liiketoiminnan vuoksi. Kirjallisissa järjestelyissä on esitettävä olosuhteet, jotka aiheuttavat tai voivat aiheuttaa eturistiriidan, johon liittyy yhden tai useamman määräytösapuolen tai asiakkaan etuihin kohdistuva merkittävä riski, sekä tällaisen eturistiriidan hallitsemiseksi noudatettavat menettelyt ja toteutettavat toimenpiteet.
6. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen perustamisesta annetun asetuksen (ESMAR) 16 artiklan nojalla arvopaperimarkkinaviranomaisella on oikeus antaa ohjeita ja suosituksia unionin oikeuden yhteisen, yhtenäisen ja johdonmukaisen soveltamisen varmistamiseksi. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen katsoo, että edellä mainittuja keskusvastapuolten eturistiriitoja koskevia sääntöjä ja menettelyjä on syytä täsmentää.
7. Näiden ohjeiden on tarkoitus varmistaa Euroopan markkinarakenneasetuksen 33 artiklan ja keskusvastapuolia koskevan teknisen sääntelystandardin 3, 5, 6 ja 7 artiklan säännösten yhteinen, yhtenäinen ja johdonmukainen soveltaminen. Ohjeiden täsmentämiseksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen on tarkastellut myös muista markkinainfrastruktuureista, erityisesti arvopaperikeskuksista, annettuja asetuksia sekä keskusvastapuolten julkaisemia sääntöjä.

3 Soveltamisala

Kenelle?

8. Nämä ohjeet koskevat kansallisia toimivaltaisia viranomaisia, jotka valvovat keskusvastapuolia.

Mitä?

9. Ohjeita sovelletaan sääntöihin ja menettelyihin, joita keskusvastapuolet laativat käsitelläkseen eturistiriitoja Euroopan markkinarakenneasetuksen 33 artiklan mukaisesti.

Milloin?

10. Ohjeita aletaan soveltaa *[siitä päivästä alkaen, jona on kulunut kaksi kuukautta ohjeiden julkaisemisesta ESMAn verkkosivustolla kaikilla EU:n virallisilla kielillä]*.

4 Noudattamista ja ilmoittamista koskevat velvoitteet

4.1 Ohjeiden asema

11. Tämä asiakirja sisältää Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen perustamisesta annetun asetuksen (ESMAR) 16 artiklan nojalla annetut ohjeet. ESMAR-asetuksen 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten ja finanssimarkkinoiden toimijoiden eli tässä tapauksessa keskusvastapuolten on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan ohjeita.
12. Toimivaltaisten viranomaisten, joihin ohjeita sovelletaan, olisi noudatettava niitä valvontakäytännöissään ja valvottava, noudattavatko keskusvastapuolet niitä.

4.2 Ilmoitusvelvollisuudet

13. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten, joille nämä ohjeet on tarkoitettu, on ilmoitettava ESMA:lle, noudattavatko ne tai aikovatko ne noudattaa ohjeita, sekä perustelut niiden noudattamatta jättämiselle, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun ne on julkaistu ESMAn verkkosivustolla EU:n kaikilla virallisilla kielillä. Ilmoitus tehdään osoitteeseen eu-ccp@esma.europa.eu.
14. Keskusvastapuolten on tämän vuoksi ilmoitettava kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle selkeästi ja yksityiskohtaisesti, noudattavatko ne näitä ohjeita.
15. Ellei vastausta saada määräaikaan mennessä, kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ei katsota noudattavan ohjeita. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen verkkosivustolla on pohja ilmoitusta varten.

5 Ohjeet

5.1 Eturistiriitojen selvennys

16. Eturistiriita on kyseessä silloin, kun osallisryhmän etu on ristiriidassa keskusvastapuolen edun, keskusvastapuolen määräytisosapuolten edun tai asiakkaiden edun kanssa, kun asiakas on keskusvastapuolen tiedossa, ja heikentää ammatillisia velvollisuuksia koskevaa objektiivisuutta tai päätöksentekoa.
17. Keskusvastapuolten olisi otettava huomioon mahdolliset eturistiriidat ainakin seuraavissa suhteissa:
  - i. keskusvastapuolen ja konsernin muun yrityksen välillä
  - ii. keskusvastapuolen ja sellaisen osakkaan välillä, jonka hallussa olevien osakkeiden määrä ylittää Euroopan markkinarakenneasetuksen 31 artiklassa määritetyn kynnyksen
  - iii. keskusvastapuolen ja sellaisen yrityksen välillä, jonka hallituksen jäsen tai komitean jäsen hoitaa myös muita tehtäviä
  - iv. keskusvastapuolen ja sen määräytisosapuolen osakkaan välillä, kun asiakas on tiedossa
  - v. keskusvastapuolen ja tietojen toimittajan, likviditeetin tarjoajan, säilytyspankin, maksupankin, maksuedustajan, nostopalvelujen tarjoajan tai muun keskusvastapuolelle palveluja tarjoavan osapuolen välillä
  - vi. keskusvastapuolen ja siihen liittyvän finanssimarkkinoiden infrastruktuurin, kuten kauppapaikan, maksujärjestelmän, arvopaperikaupan selvitysjärjestelmän, arvopaperikeskuksen ja kauppatietorekisterin välillä
  - vii. keskusvastapuolen ja yhteentoimivan keskusvastapuolen välillä
  - viii. keskusvastapuolen ja määräytisosapuolen välillä
  - ix. keskusvastapuolen ja asiaankuuluvan henkilön välillä.
18. Asiaankuuluvia ovat esimerkiksi seuraavat henkilöt:
  - i. keskusvastapuolen henkilöstö (hallituksen jäsenet, johtajat, esimiehet ja työntekijät) sekä heihin läheisessä suhteessa sukulaisuuden tai avioliiton kautta olevat henkilöt (perheenjäsenet ja ensimmäisen ja toisen polven sukulaiset), riippuvaisessa asemassa olevat henkilöt sekä samassa kotitaloudessa pysyvästi asuvat henkilöt
  - ii. henkilöt, jotka eivät kuulu henkilöstöön ja joilla ei ole edellä kuvattuja perhe- tai sukulaisuussiteitä mutta jotka osallistuvat keskusvastapuolen liiketoimintaan, kuten riskikomitean jäsenet, palkitsemiskomitean jäsenet, maksukyvyttömyyden hallinnointiryhmän jäsenet, muiden komiteoiden jäsenet, konsultit, ulkopuoliset neuvonantajat, asiamiehet, sopimussuhteiset toimihenkilöt ja alihankkijat.
19. Keskusvastapuolten olisi määritettävä, kuinka pitkään mahdollisten tai todellisten eturistiriitojen vaikutusten oletetaan jatkuvan ristiriidan päättymisen jälkeen.

Keskusvastapuolet voivat määrittää erilaisia aikajanoja erityyppisiä ristiriitatilanteita tai asiaankuuluvia henkilöitä varten.

5.2 Organisaatiojärjestelyt

5.2.1 Tiedonsaantitarve

20. Keskusvastapuolten olisi toteutettava selkeitä organisaatiojärjestelyjä, joiden tavoitteena on estää luottamuksellisten tietojen tarpeeton vaihtaminen tai epäasiallinen käyttö keskusvastapuolen sisällä. Keskusvastapuolten olisi esimerkiksi
  - i. varmistettava, että luottamuksellisia tietoja, jotka tietoon tullessaan aiheuttaisivat eturistiriitoja, jaetaan vain silloin, kun niitä todella tarvitaan
  - ii. toteutettava organisaatiokaaviossaan tarvittavat tiedonkulun esteet (niin kutsutut kiinanmuurit), joilla voidaan varmistaa työvirtojen selkeä eriyttäminen
  - iii. suojattava pääsy IT-järjestelmään asianmukaisilla turva- ja salassapitotoimilla.
21. Henkilöstöä, jolla on oikeus vastaanottaa luottamuksellisia tietoja, olisi muistutettava siitä, että tiedot on pidettävä luottamuksellisina niin sisäisesti kuin ulkoisesti ja että tällaisia tietoja ei saa käyttää omaksi edukseen tai kolmannen osapuolen eduksi. Jos luottamuksellisia tietoja jaetaan alihankkijoille tai konsulteille, keskusvastapuolen ja asianomaisen tahon tai henkilön välisillä oikeusjärjestelyillä olisi varmistettava, että sama velvollisuus koskee kumpaakin osapuolta. Toista osapuolta olisi myös muistutettava tästä velvoitteesta.
22. Tiukkoja salassapitovaatimuksia olisi sovellettava kaikkiin riskikomitean ja maksukyvyttömyyden hallinnointiryhmän toimintaan osallistuviin henkilöihin, joilla on pääsy luottamuksellisiin tietoihin, ja heidän on tarvittaessa allekirjoitettava salassapitosopimus.

5.2.2 Menettelysäännöt

23. Keskusvastapuolten olisi ryhdyttävä tarvittaviin toimiin, jotta sen henkilöstö ja kaikki henkilöt, jotka osallistuvat keskusvastapuolen liiketoimintaan kohdassa 18 kuvatulla tavalla, täyttäisivät seuraavat ehdot.
24. Täytettävät ehdot:
  - i. hyvään uskoon perustuva keskusvastapuolen edun mukainen puolueeton toiminta, joka on läpinäkyvää ja noudattaa Euroopan markkinarakenneasetuksen sekä muiden sovellettavien asetusten säädöksiä
  - ii. mahdollisten eturistiriitojen välttäminen mahdollisuuksien mukaan sekä mahdollisten eturistiriitojen tiedostaminen, ilmoittaminen tilanteista, joissa on mahdollinen suora tai epäsuora eturistiriita keskusvastapuolen edun kanssa, sekä asianmukaiset riskejä pienentävät toimet, joita keskusvastapuoli saattaa kyseisessä tilanteessa edellyttää.

25. Keskusvastapuolten olisi varmistettava, että ne voivat ryhtyä kurinpitotoimiin, jos henkilöstö rikkoo edellä kuvattuja vaatimuksia, sekä vastaaviin toimiin muita velvoitteita rikkovia tahoja tai henkilöitä vastaan.
26. Keskusvastapuolten olisi
  - i. laadittava säännöt, joilla rajoitetaan hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajien eturistiriitoihin olennaisesti liittyvien sopimusten tai toimivaltuuksien määrää sovellettavien lakien mukaisesti;
  - ii. oltava käyttämättä tilintarkastukseen tai muihin oheispalveluihin sellaisia ulkoisia tilintarkastajia, joilla on keskusvastapuoleen välitön tai välillinen taloudellinen, liike-, työ- tai muu sellainen suhde, jonka objektiivinen, harkitseva ja asioihin perehtynyt kolmas osapuoli voi päätellä vaarantavan tilintarkastajan riippumattomuuden;
  - iii. vaadittava henkilöstöä ilmoittamaan vaatimustenmukaisuudesta vastaavalle johtajalle kaikista omista ja kohdassa 18(i) kuvattujen perheenjäsenten ja lähisukulaisten eduista, jotka ovat tai saattavat olla ristiriidassa keskusvastapuolen etujen kanssa sen hoitaessa velvollisuuksiaan. Ilmoitus olisi tehtävä aina tilanteen muuttuessa ja vähintään kerran vuodessa. Vaatimustenmukaisuudesta pääasiallisesti vastaavalle olisi tehtävä ilmoitus myös silloin, kun eturistiriita poistuu;
  - iv. velvoitettava sellaiset henkilöstön jäsenet tai kohdassa 18 (ii) tarkoitetut henkilöt, jotka aikovat samanaikaisesti keskusvastapuolen tehtävien kanssa hoitaa ulkopuolisia tehtäviä, jotka saattavat olla ristiriidassa keskusvastapuolen asettamien velvoitteiden kanssa, pyytämään vastuuhenkilön tai vaatimustenmukaisuudesta vastaavan johtajan hyväksyntä keskusvastapuolen sisäisten sääntöjen mukaisesti ennen tällaisen uuden toimeksiannon vastaanottamista.

5.2.3 Lahjat

27. Keskusvastapuolella olisi oltava selkeät säännöt lahjojen vastaanottamisesta. Säännöt koskevat lahjoja kaikissa muodoissa, kuten esimerkiksi kannustimia, erityiskohtelua, viihdytystä ja vieraanvaraisuutta, ja lahjan antajana voi olla kuka tahansa määräytösosapuolten, asiakkaiden, kauppapaikan, arvopaperikeskuksen, kauppatietorekisterin, tietojen toimittajien, likviditeetin tarjoajan ja muiden palveluntarjoajien edustaja, alihankkija tai muu henkilö tai taho, jolla voi olla eturistiriita keskusvastapuolen kanssa.
28. Keskusvastapuolten olisi asetettava järkevät rajat tai puitteet lahjojen arvon määrittämistä varten, jotta edunsaaja tietäisi, voiko hän hyväksyä tai pitää lahjan. Jos lahjan arvosta ei ole varmuutta, vaatimustenmukaisuudesta vastaava johtaja päättää sen todellisen arvon.

5.2.4 Rahoitusvälineiden omistus

29. Keskusvastapuolilla olisi oltava säännöt sellaisia henkilöstön omistamia rahoitusvälineitä varten, jotka saattavat muodostaa eturistiriidan, kuten osakkeita, joukkovelkakirjoja tai muita arvopapereita, jotka antavat oikeuden hankkia tällaisia arvopapereita.

30. Keskusvastapuolten olisi laadittava tiukat säännöt henkilöstön sijoitusten rajoittamista ja valvontaa varten. Sijoittaminen rahoitusvälineisiin ja sijoitusten purkaminen olisi hyväksyttävä etukäteen keskusvastapuolella ja/tai sitä olisi rajoitettava, jos se saattaa aiheuttaa eturistiriidan esimerkiksi silloin, kun liikkeellelaskija on kilpailija, määräytösapuoli, asiakas, rahoituslaitos tai palvelun tarjoaja. Lisäksi keskusvastapuolet voivat halutessaan määrittää pysyvän (esimerkiksi kuukausi tuloksen julkistamisen jälkeen) tai tilapäisen kiellon tai rajoituksen, joka koskee keskusvastapuolen konserniyhteisöjen arvopapereihin liittyviä transaktioita.
31. Keskusvastapuoli voi mukauttaa sääntöjään kyseessä olevan henkilön ja olosuhteiden mukaan, jotta niiden täsmällisyys ja vaikuttavuus voitaisiin taata. Jos esimerkiksi sijoitukset on delegoitu täysin sijoitusyhtiölle tai niitä hoitavat yhteissijoitusyritykset tai vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajat, keskusvastapuolen etukäteishyväksyntää ja rajoituksia ei välttämättä tarvita. Myös ilmoitusvelvollisuudesta voidaan joustaa keskusvastapuolen harkinnan mukaan.
32. Henkilöstön jäsenten tekemät suorat sijoitukset olisi ilmoitettava vaatimustenmukaisuudesta pääasiallisesti vastaavalle toimihenkilölle tai muulle asiankuuluvalla henkilölle tai taholle. Arvopaperisalkkua koskevat tiedot olisi ilmoitettava vähintään aina, kun henkilöstön jäsen palkataan tai nimitetään, ja tiedot olisi päivitettävä kerran vuodessa. Kaikki kyseisiä rahoitusvälineitä koskevat transaktiot olisi ilmoitettava vaatimustenmukaisuudesta pääasiallisesti vastaavalle toimihenkilölle.

5.2.5 Koulutus

33. Keskusvastapuolten olisi varmistettava, että niiden henkilöstöllä on riittävä koulutus eturistiriitojen hallintaa koskevista velvollisuuksista ja menettelyistä.
34. Koulutuksessa olisi selvennettävä, milloin eturistiriita syntyy, millaisia velvollisuuksia henkilöstöllä on ja millaisia sanktioita niihin liittyy. Lisäksi olisi selvennettävä ilmoituskäytäntö, ristiriitojen ratkaisemisen menettely ja sovellettavat säännöt yleisesti.
35. Keskusvastapuolten olisi annettava henkilöstölle säännöllisesti ajantasaista tietoa. Keskusvastapuolten olisi kirjattava henkilöstölle annettua koulutusta ja siihen osallistumista koskevat tiedot.
36. Henkilöstön jäsenten olisi vahvistettava, että he ovat tietoisia sovellettavista säännöistä.

5.2.6 Valvonta

37. Vaatimustenmukaisuutta valvova keskusvastapuolen hallitus seuraa, miten tehokkaasti keskusvastapuolen järjestelyt ehkäisevät ja hallitsevat eturistiriitoja. Vaatimustenmukaisuudesta pääasiallisesti vastaavan toimihenkilön olisi ilmoitettava keskusvastapuolen olennaiseksi määrittämistä tapauksista viipymättä hallitukselle sekä raportoitava omista toimistaan vuoden aikana.

38. Eturistiriitoja koskevan käytännön tarkastaa säännösten noudattamista valvova toimihenkilö ja tarvittaessa hallitus kerran vuodessa tai useammin, jos merkittävät muutokset ovat tarpeen.
39. Tilintarkastusosasto arvioi säännöllisesti eturistiriitoja koskevan käytännön vaikuttavuuden sekä siihen liittyvän keskusvastapuolen organisaation.

5.3 Konserniin kuuluvia keskusvastapuolia koskevat lisätoimet

5.3.1 Konsernitasolla

40. Konsernitasolla olisi määritettävä selvästi jokaisen sellaisen hallituksen (kuten emoyhtiön hallituksen, keskusvastapuolen hallituksen ja palvelun tarjoajan hallituksen) tehtävät, jolla on tai voi olla eturistiriita, jotta päällekkäiset toimivaltuudet voidaan estää. Olisi määritettävä, mitkä erityisesti riskienhallintaa koskevat tehtävät osoitetaan keskusvastapuolelle.
41. Konsernitasolla olisi tarvittaessa laadittava menettely, jolla keskusvastapuolen ja muiden konserniyhteisöjen väliset eturistiriidat voidaan ratkaista oikeudenmukaisesti, riippumattomasti ja tehokkaasti.

5.3.2 Keskusvastapuolen hallituksen tai valvontaelimen tasolla

42. Jotta keskusvastapuolen riippumattomuus voitaisiin taata keskusvastapuolia koskevan teknisen sääntelystandardin (CCP RTS) 3 artiklan mukaisesti, keskusvastapuolen olisi tarvittaessa nimitettävä sääntömääräisten hallituksen jäsenten lisäksi ylimääräisiä riippumattomia hallituksen jäseniä vastapainoksi konserniyhteisöjen edustajien määrälle.
43. Henkilö voidaan nimittää riippumattomaksi hallituksen jäseneksi, jos kohdassa 18 (i) määritetyillä suhteilla ei ole liiketoimintaa, joka aiheuttaa eturistiriidan keskusvastapuolen tai sen määräysvaltaisten osakkeenomistajien, johdon tai määräysosapuolten kanssa.

5.3.3 Keskusvastapuolen ylimmän johdon tai hallintoneuvoston tasolla

44. Jos ylin johto (toimitusjohtajat mukaan lukien) on yhteinen toisen konserniyhteisön kanssa, keskusvastapuolen olisi valittava hallituksen tai valvontaelimen jäsenet siten, että keskusvastapuolen toimien riippumaton hoito voidaan varmistaa.
45. Hallituksen olisi hyväksyttävä olennaiset päätökset. Siksi olisi laadittava luettelo asioista ja/tai kriteereistä, joiden perusteella tunnistetaan olennaiset päätökset, jotka tehdään suoraan hallituksessa.
46. Ylimmän johdon velvollisuudet olisi määritettävä selkeästi ja ylimmän johdon palkat ja bonukset olisi suhteutettava toisen yrityksen maksamiin palkkoihin, jotta puolueelliset päätökset voitaisiin välttää. Vaatimustenmukaisuudesta vastaavan johtajan, hallituksen tai riippumattomien hallituksen jäsenten olisi seurattava tarkasti mahdollisia eturistiriitoja.

5.3.4 Henkilöstötasolla

47. Jos keskusvastapuolen henkilöstö hoitaa ulkoistamisjärjestelyjen vuoksi tehtäviä useille konserniyhteisöille, keskusvastapuolen olisi noudatettava seuraavia sääntöjä:
  - i. Vastuualueet, työajan jakaminen ja hierarkkiset rajat yhteisöjen välillä olisi määritettävä selkeästi. Keskusvastapuolen olisi tarkastettava, että työaika, joka kuuluu useiden tehtävien hoitamiseen eri konserniyhteisöissä, ei ylitä kokoaikaista työaika.
  - ii. Keskusvastapuolten olisi osallistuttava koko rekrytointiprosessiin, ja niillä olisi oltava henkilöstön valintaa, urakehitystä tai työsuhteiden päättämistä koskevaa päätäntävaltaa. Keskusvastapuolilla olisi oltava selkeät organisaatiokaaviot, joista käyvät ilmi yhteiset resurssit.
48. Keskusvastapuolen palkkiojärjestelmän olisi noudatettava CCP RTS -asetuksen 8 artiklan säädöksiä. Varsinkin henkilöstön palkan ja bonusten olisi oltava oikeassa suhteessa toisen yrityksen maksamaan palkkaan ja bonuksiin, jotta voitaisiin välttää päätösten ja tehtävien hoitamisen puolueellisuus. Keskusvastapuoleet arvioivat ja päättävät viime kädessä bonuksen määrästä ja muista taloudellisista eduista, joilla henkilöstö palkitaan tehtäviensä hoitamisesta.

5.3.5 Ulkoistaminen toiseen konserniyhteisöön

49. Keskusvastapuolen olisi toteutettava vähintään seuraavat lisätoimet, jos palvelun tarjoaja kuuluu keskusvastapuolikonserniin:
  - i. Keskusvastapuolen hallitus päättää keskeisten tehtävien ulkoistamisesta konserniyhteisölle sen jälkeen, kun se on tarvittaessa kysynyt neuvoa riskikomitealta.
  - ii. Hallitus määrittää muille konserniyhteisöille ulkoistettuja palveluita koskevat vaatimukset.
  - iii. Keskusvastapuolen olisi tarkastettava, onko alihankkijalla asianmukaiset valvontajärjestelyt, joilla voidaan estää eturistiriidat alihankkijan puolelta erityisesti silloin, kun alihankkijat tarjoavat keskusvastapuolelle useita eri palveluita.
  - iv. Ulkoistamisjärjestelyt olisi toteutettava tavanomaisissa markkinaolosuhteissa, ja niissä olisi määritettävä säännöt eskaloitua ja poistumisen hallinnointia varten.
  - v. Keskeiset suorituskykyindikaattorit olisi määriteltävä selkeästi, ja eskalointi- ja valvontamekanismit, kuten tavanomaisten markkinakäytäntöjen mukaiset seuraamukset, olisi sovittava ja pantava täytäntöön tarvittaessa. Alihankkijan suorituksesta raportoidaan hallitukselle.
  - vi. Jos IT on ulkoistettu, olisi määritettävä selkeät säännöt IT-hankkeiden ja muutospyyntöjen priorisoinnille. Alihankkijan olisi toteutettava viipymättä kaikki muutospyyntöt tai -hankkeet, jotka liittyvät keskusvastapuolen vaatimustenmukaisuuteen, sekä kansallisen toimivaltaisen viranomaisen pyynnöt.

5.4 Eturistiriitojen hallinta

5.4.1 Ratkaisumenettely

50. Jos liikesuhteessa ilmenee todellinen tai mahdollinen eturistiriita, henkilöstön jäsenen, jolla on eturistiriita tai joka on tietoinen eturistiriidasta, olisi ilmoitettava asiasta heti suoraan vaatimustenmukaisuudesta vastaavalle johtajalle ja mahdollisimman pian muille asianmukaisille henkilöille tai tahoille.
51. Keskusvastapuolten ei pidä vaatia näyttöä ilmoitetusta eturistiriidasta, ennen kuin se ryhtyy toimeen. Jos on epävarmaa, aiheuttaako tietty tilanne mahdollisen tai todellisen eturistiriidan, vaatimustenmukaisuudesta pääasiassa vastaavaa toimihenkilöä olisi pyydettävä selvittämään asia.
52. Todellisen tai mahdollisen eturistiriidan ilmiantajaa ei pidä syyttää missään olosuhteissa, jos sovellettava laki tämän sallii.
53. Jos tutkimukset ovat tarpeen, vaatimustenmukaisuudesta vastaavalla johtajalla on oltava valtuudet tehdä tutkimuksia. Henkilöä, jolla on eturistiriita, olisi kuultava prosessin aikana. Jos vaatimustenmukaisuudesta pääasiassa vastaava toimihenkilö ei ole vastuussa asian ratkaisemisesta, hänen olisi toimitettava asiasta päättävälle henkilölle todellisen tai mahdollisen eturistiriidan analyysiraportti ja ratkaisusuositukset, jos eturistiriita katsotaan näytetyn toteen.
54. Keskusvastapuolten olisi määritettävä selkeästi, kuka päättää todellisen ja mahdollisen eturistiriidan olemassaolosta sekä toteuttavista toimista, jos kyseessä on eri henkilö. Asiasta päättävän henkilön tai tahon olisi oltava riittävän riippumaton, ja sillä olisi oltava valtuudet panna päätöksensä toimeen. Tarkoitukseen voidaan nimetä vastuualueiden mukaan useita henkilöitä tai tahoja, kuten vaatimustenmukaisuudesta vastaava johtaja, esimies, toimitusjohtajat, hallitus, riippumattomat hallituksen jäsenet tai hallituksen tai komiteoiden puheenjohtaja. Puheenjohtaja ja/tai riippumattomien hallituksen jäsenten olisi vastattava tapauksista, joissa eturistiriita koskee ylintä johtoa tai muuta hallituksen jäsentä.
55. Keskusvastapuolen olisi aloitettava eskaloitimenettely, jos päätöksestä vallitsee erimielisyys. Menettelyllä olisi varmistettava, että tapaus käsitellään pikaisesti. Päätöksen tekevät viime kädessä riippumattomat hallituksen jäsenet.

5.4.2 Ratkaisutoimet

56. Keskusvastapuolten olisi varauduttava vähintään seuraaviin toimiin, joilla voidaan ratkaista mahdolliset tai todelliset eturistiriidat:
  - i. Asianmukaisen tahon tai henkilöstön jäsenen, kuten hallituksen tai esimiehen, olisi seurattava eturistiriitaa.
  - ii. Asiasta olisi ilmoitettava viipymättä asianosaiselle taholle, kuten määräytösapuolelle tai asiakkaalle, Euroopan markkinarakenneasetuksen 33 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
  - iii. Henkilöstön jäsenellä, jolla on eturistiriita, ei saisi olla pääsyä arkaluonteisiin tietoihin.

- iv. Osallistumista keskusteluihin, neuvotteluihin, päätöksiin ja äänestyksiin, joissa voi olla eturistiriita, olisi rajoitettava.
- v. Tehtävät olisi osoitettava toiselle henkilöstön jäsenelle.
- vi. Henkilöstön jäsen, jolla on eturistiriita, voidaan sulkea tilapäisesti tai pysyvästi pois asianomaisesta hallituksesta, komiteasta, kokouksesta jne.
- vii. Asiasta on ilmoitettava kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle.

57. Henkilöstön jäsenen, jolla on eturistiriita, sopimuksen purkamista voidaan harkita, jos sovellettava laki mahdollistaa sen.

5.4.3 Jatkotoimet

58. Vaatimustenmukaisuudesta vastaavan johtajan tai kohdassa 54 määritetyn henkilön tai tahon on tarkastettava säännöllisesti eturistiriidan tila (mahdollinen/todellinen eturistiriita) sekä se, että riskien pienentämistoimia toteutetaan. Kyseisen henkilön tai tahon olisi tarkastettava, tarvitaanko vielä toimia tai onko niitä muutettava. Tällainen tarkastus tehdään niin usein kuin tapauksen erityispiirteet vaativat.
59. Vaatimustenmukaisuudesta vastaavan johtajan tai kohdassa 54 määritetyn henkilön tai tahon olisi ilmoitettava hallitukselle ilmenneistä eturistiriidoista ja vuosittain päätetyistä riskien pienentämistoimista.
60. Jos eturistiriitoja koskevaa käytäntöä ei noudateta, keskusvastapuolten olisi ilmoitettava olennaisista rikkomuksista kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle 48 tunnin kuluessa siitä, kun asia on eskaloitu ja siitä on ilmoitettu keskusvastapuolen ylimmälle johdolle tai hallitukselle.

5.4.4 Eturistiriitarekisteri

61. Keskusvastapuolten on toteutettava seuraavien seikkojen seuranta- ja kirjausprosessit ja -menettelyt:
  - i. edut, jotka saattavat olla tai ovat ristiriidassa keskusvastapuolen etujen kanssa
  - ii. sijoitukset henkilöstön omistamiin rahoitusvälineisiin ja niitä koskevat transaktiot
  - iii. henkilöstön saamat lahjat, joiden arvo ylittää määritetyn kynnyсарvon, ja niitä koskevat päätökset
  - iv. ratkaisumenettelyn vaiheet
  - v. keskusvastapuolen toteuttamat ratkaisutoimet
  - vi. eturistiriitojen tilan arviointi ja ratkaisutoimien toteutuksen seuranta
  - vii. henkilöstön suorittama koulutus.
62. Rekisteri on täysin luottamuksellinen.